

กลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงาน
ต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย
ด้านจังหวัดสระแก้ว

Strategies to Prevent to Resolve Cambodian
Immigrant Workers Illegally
at Sakaeo Province Checkpoint

กานต์มณี ไวยครุฑ*

Kanmanee Waiyakrud

---

*อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Lecture, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยมีวัตถุประสงค์ วิธีการวิจัยและผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย ข้อที่ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ทหาร และเจ้าหน้าที่ปกครอง จำนวน 382 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) และด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.24$)

ข้อที่ 2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว วิธีการวิจัยใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาหรือตัวแทนผู้บังคับบัญชานายงานที่รับผิดชอบรวมจำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ที่ได้คือ กลยุทธ์เชิงรุก จำนวน 6 กลยุทธ์ กลยุทธ์เชิงป้องกัน จำนวน 6 กลยุทธ์ กลยุทธ์เชิงแก้ไข จำนวน 6 กลยุทธ์ และกลยุทธ์เชิงรับ จำนวน 2 กลยุทธ์ รวม 20 กลยุทธ์

ข้อที่ 3) เพื่อเสนอแนวทางการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว หลังจากสร้างกลยุทธ์แล้ว นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประเมินอีกครั้งหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริงมีจำนวน 18 กลยุทธ์ หลังจากนั้นจึงนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำสำคัญ: กลยุทธ์, กัมพูชา, ผิดกฎหมาย, สระแก้ว, แรงงานต่างด้าว

Abstract

The research, entitled “Strategies to prevent to resolve Cambodian immigrant workers illegally at Sakaeo Province Checkpoint” was designed utilizing a combination of research methods. This research was the mixed methods. The following presents objectives, methodology, and results.

The first research objective was to investigate problems in protection of Cambodian illegal immigration at Sakaeo province border. The quantitative research method was employed. The sample in this research included 382 police, soldier, and administrative officers. The research instrument for data collection was the rating scale questionnaire. The research results fall at the high level ($\bar{x} = 3.56$). Classified by individual variables, the major results showed the high level on economy ($\bar{x}=3.81$) and operation ($\bar{x}=3.67$) respectively, while the moderate level was on budget which was the lowest one for this study ($\bar{x}=3.24$).

The second research objective was to create protection strategies on problems of Cambodian illegal immigration at Sakaeo province. The workshop was employed as a part of the research procedure. Respondents and participants included 15 key administrators whose offices were responsible for the cases. The research results found 20 strategies - classified into 6 aggressive, 6 protective, 6 corrective, and 2 receptive ones.

The third research objective was to propose guidelines for protection and resolution concerning Cambodian illegal immigration at Sakaeo province. The created strategies were examined and evaluated by 5 key academics as peer reviewers. Eighteen strategies got approved for action and finally they were proposed to the related offices.

Keywords: Strategies, Cambodian, Illegally, Sakaeo, Immigrant workers

บทนำ

แรงงานข้ามชาติมีความสำคัญกับประเทศไทยอย่างมากในด้านเศรษฐกิจ แต่ทั้งนี้ก็นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ นานัปการ เพราะแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยมิได้มีแต่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอย่างถูกต้องกฎหมาย แต่มีแรงงานบางส่วนที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมาย อันเป็นสาเหตุให้ไทยได้รับการจับตามองจากต่างชาติ ว่าละเมิดสิทธิมนุษยชนและค่านิยม ซึ่งส่งผลถึงความเชื่อมั่นด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ

สำหรับจังหวัดสระแก้วนั้นผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างจริงจัง โดยเฉพาะการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าว การค้าประเวณี การบังคับใช้แรงงาน รวมทั้งการนำคนไปขอกาน โดยได้ยึดถือแนวทางการปฏิบัติตามคำสั่งสำนักคณะรัฐมนตรี ที่ 52/2558 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2558 และได้ดำเนินการประสานงานหน่วยทหารจังหวัดสระแก้ว ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว มีคำสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและให้เกิดผลการปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ผลจากการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่สามารถจับกุมคนจ้างและแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาที่ผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง จากสถิติรายงานคดีความผิดตามพระราชบัญญัติความผิดคนเข้าเมือง ของกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว สังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 2 ระหว่างช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2558 นั้น พบว่า มีจำนวนคดีความทั้งสิ้นจำนวน 407 คดี (รายงานคดีความตามพระราชบัญญัติ ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว ตำรวจภูธรภาค 2, 2558, หน้า 4-5)

จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แม้หน่วยงานภาครัฐจะพยายามที่จะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป แต่ปัญหายังมีอยู่และไม่เพียงแต่จังหวัดสระแก้วเท่านั้นที่ประสบกับปัญหานี้ จังหวัดตากเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่มีเขตติดต่อจังหวัดเมียวดี ประเทศพม่า และเป็นพื้นที่ต้นทางของการอพยพหลบหนีเข้าเมืองของชาวพม่าเป็นจำนวนมาก โดยแรกจะเข้ามาพักอาศัยในพื้นที่ตามแนวชายแดนจังหวัดตากก่อนที่จะทำการหลบหนีเข้าไปในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจากการศึกษาทำให้ทราบว่าปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามการหลบหนีเข้าเมืองนั้นเกิดจากปัญหาการขาดการประสานงานอย่างใกล้ชิด ด้านการข่าวเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจำนวนน้อย ปัญหางบประมาณและเครื่องมือในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ ปัญหาและอุปสรรคจากผู้ประกอบการหรือสถานประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการต้องการแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานเพราะขยันและค่าแรงถูก ปัญหาและอุปสรรคจากสภาพภูมิประเทศ พบว่า พื้นที่ชายแดน

จังหวัดตากติดลำน้ำเมยตลอดแนว สามารถข้ามได้ทุกจุดในช่วงหน้าแล้ง ปัญหาและอุปสรรคจากกฎหมายพบว่า ในกรณีขอหมายศาลเข้าตรวจค้นสถานประกอบการและในการขอหมายค้นมีความล่าช้า ศาลมักยกคำร้อง เนื่องจากเป็นความผิดซึ่งหน้า ซึ่งจากข้อค้นพบนี้ทำให้เห็นได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันปราบปรามการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว นั้นเกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กร (ทศวัฒน์ บุญญวัฒน์ และคณะ, 2551)

ดังนั้น จากปัญหาต่างๆ เหล่านี้จึงต้องมีการศึกษาวิจัย เรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว” เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ไปใช้เป็นข้อเสนอแนะทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว ให้กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการป้องกันการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ได้แก่ กองกำลังบูรพา กรมทหารพรานที่ 12 กรมทหารพรานที่ 13 ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว และปกครองจังหวัดสระแก้วต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อสร้างกลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อเสนอแนวทางการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว

ทบทวนวรรณกรรม (แนวคิด ทฤษฎี)

แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 มาตรา 5 ได้ให้ความหมายคนต่างด้าว หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ทำงาน หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกาย หรือความรู้ ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

ชัยวัฒน์ เกิดผล (2544 อ้างถึงใน วิลาศ เสาวภา, 2551, หน้า 8) กล่าวว่า แรงงานที่มาจากประเทศอื่นหรือไม่มีสัญชาติไทยถือเป็นแรงงานต่างชาติหรือต่างด้าวทั้งหมด ตามกฎหมายของประเทศไทยทั้งที่เป็นกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว และกฎหมายอื่นๆ ก็ใช้เรียกคนต่างประเทศที่ เข้ามาอยู่ในประเทศไทยว่า คนต่างด้าว

กองงานคนต่างด้าว กรมการจัดหางาน (2545 อ้างถึงใน วิลาศ เสาวภา, 2551, หน้า 8) ได้กล่าวถึง คนต่างด้าวไว้ว่า เป็นแรงงานทาสเชลย ได้แก่ เขมร มอญ ลาว และญวน ซึ่งเป็นแรงงานที่เป็นราษฎรของประเทศผู้แพ้สงครามที่ถูกกวาดต้อนเพื่อเข้ามาเป็นกำลังแรงงานในยามสงบและยามศึก เนื่องจากสมัยโบราณพลเมืองไทยมีจำนวนน้อย

วิลาศ เสาวภา (2551, หน้า 8) แรงงานต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติพม่า ที่ลักลอบเข้ามารับจ้างทำงานในราชอาณาจักรไทยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นแรงงานต่างด้าวที่ไม่อยู่ภายใต้ พ.ร.บ. แรงงานต่างด้าว

จากคำจำกัดความของนักวิชาการหลายท่านสรุปได้ว่า แรงงานต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดา ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ลักลอบเข้ามารับจ้างทำงานในราชอาณาจักรไทยไม่ถูกต้องตามกฎหมายและที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตามบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานระหว่างรัฐ (MOU) เข้ามาเพื่อเสนอขายแรงงานให้กับองค์กรต่างๆ และสามารถแบ่งประเภทและสถานะของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทยได้คือ แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย ปัจจุบันมี 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองและได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยและทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรี แรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้จะมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ระหว่างรอการส่งกลับ 2) กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ โดยเป็นแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนผ่อนผันตามข้อที่ 1 และไปเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติกับทางการของประเทศต้นทาง ประเทศต้นทางจะออกหนังสือเดินทางชั่วคราว (Temporary Passport) หรือเอกสารรับรองบุคคล (Certificate Of Identity) ให้เป็นหลักฐานแล้วแรงงานต่างด้าวนำหนังสือเดินทางชั่วคราวหรือ เอกสารรับรองบุคคลไปขอรับการตรวจลงตรา (Visa) และประทับตรา ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี 3) กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา รายใหม่ที่นำเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายตามบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านการจ้างแรงงานระหว่างรัฐ

(MOU) ซึ่งประเภทของการทำงานและการเดินทางภายในประเทศจะเป็นไปตามเงื่อนไข คือ (สำนักบริหารงานต่างด้าว, ม.ป.ป.)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการกลยุทธ์

Thompson and Strickland (1999, p. 3) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การจัดทำกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ 5) การประเมินผลการดำเนินงานและการปรับปรุง ขณะเดียวกัน Wheelen and Hunger (2000, p. 8) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบสภาพแวดล้อม 2) การจัดทำกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ 4) การประเมินผลและการควบคุมกลยุทธ์ และอนิวัช แก้วจำนงค์ (2551, หน้า 5) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น หมายถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ 1) การกลั่นกรองสภาพแวดล้อมทางงาน 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การควบคุมและการประเมินผลกลยุทธ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัยได้ดังนี้

กระบวนการที่ 1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในการดำเนินงาน ใช้ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐว่ามีสภาพปัญหาใดบ้างเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยใช้หลัก SWOT Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์

กระบวนการที่ 2 การจัดทำกลยุทธ์ คือ การนำผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis มาจัดทำกลยุทธ์ โดยใช้หลัก SWOT Matrix ในการกำหนดกลยุทธ์ ซึ่งสามารถกำหนดกลยุทธ์ได้ 4 ทางเลือก ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกันและกลยุทธ์เชิงรับ

กระบวนการที่ 3 นำกลยุทธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ร่วมกัน เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินกลยุทธ์ก่อนนำกลยุทธ์ไปเสนอแนะหน่วยงาน

แนวคิดทฤษฎี SWOT Analysis และ SWOT Matrix

การวิเคราะห์ SWOT Analysis จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยนำหลักการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกของ Wheelen and Hunger (2008, p. 12); Pearce and Robinson (2009, p. 94) และ Miller (1998, p. 74) ซึ่งสามารถจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านกฎหมาย นโยบาย มาตรการ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 2) เศรษฐกิจ 3) สังคมและวัฒนธรรม 4) เทคโนโลยี และหลักวิเคราะห์ปัจจัยภายใน PRIMO – F ของเอกชัย บุญยาพิชฐาน (2553, หน้า 79 -81) และ 7 – 5 ซึ่งสามารถจำแนกประเด็นในการวิเคราะห์ได้ 5 ด้าน 1) บุคลากร 2) ทรัพยากร 3) การจัดการ และ 4) งบประมาณและ 5) การปฏิบัติการ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดกลยุทธ์ โดยจัดทำในรูปแบบ SWOT Matrix สามารถกำหนดกลยุทธ์ได้ 4 ทางเลือก ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงแก้ไข กลยุทธ์เชิงป้องกัน และกลยุทธ์เชิงรับ

แนวคิดทฤษฎีเกณฑ์การวัดผลแบบสมดุล (Balanced)

การนำเกณฑ์การวัดผลแบบสมดุล (Balanced Scorecard) มาใช้ในการประเมินกลยุทธ์ โดยนำหลักแนวคิดของ Kaplan and Norton (1996, p. 9) มาใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างเกณฑ์การประเมิน โดยสามารถกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในงานวิจัยได้ ดังนี้

1. มิติด้านประสิทธิผล ประกอบด้วยเกณฑ์การวัด

- 1.1 กลยุทธ์สามารถวัดผลการดำเนินการได้
- 1.2 กลยุทธ์สามารถนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 1.3 กลยุทธ์มีความคุ้มค่าด้านงบประมาณ

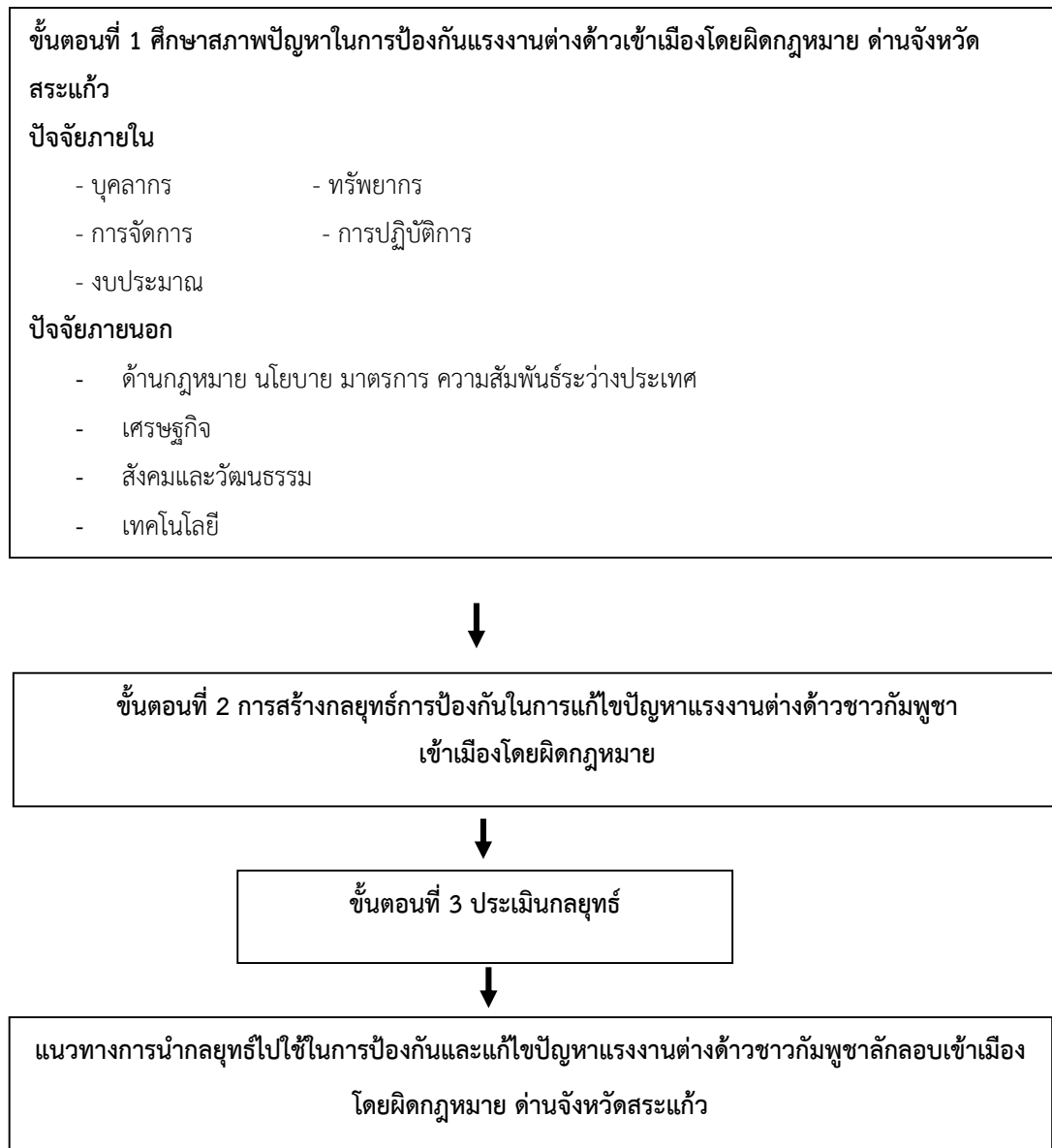
2. มิติด้านผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วยเกณฑ์การวัด

- 2.1 กลยุทธ์ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ประชาชน ผู้ประกอบการ แรงงานฯ
- 2.2 กลยุทธ์ไม่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

3. มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน
  - 3.1 กลยุทธ์สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง
  - 3.2 กลยุทธ์สามารถลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน
  - 3.3 กลยุทธ์ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงาน
4. มิติด้านการพัฒนางาน
  - 4.1 กลยุทธ์สามารถพัฒนาทักษะให้กับผู้ปฏิบัติงาน
  - 4.2 กลยุทธ์สามารถสร้างองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน
  - 4.3 กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและจังหวัด

กรอบแนวคิดการทำวิจัยหรือสมมติฐานการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว” รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ประกาศ คำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนการดำเนินงานของหน่วยงาน บทความ ตำรา เอกสาร และรายงานผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยแบ่งออกเป็น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ทหาร และเจ้าหน้าที่ปกครอง (ปฏิบัติงานระหว่างปีงบประมาณ 2558 – 2559) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ทหารสำหรับเจ้าหน้าที่ปกครองจะใช้จากจำนวนประชากรทั้งหมด ใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยวิธีของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 214 คน เจ้าหน้าที่ทหารจำนวน 150 คน และเจ้าหน้าที่ปกครองจำนวน 18 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 382 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ตอนที่ 2 สภาพปัญหาในการป้องกันระงาต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีประมวลค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และการพรรณนา

ขั้นตอนที่ 2 โดยขั้นตอนนี้จะนำผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1 มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ SWOT Analysis และจัดทำ SWOT Matrix เพื่อสร้างกลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาระงาต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว โดยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาหรือตัวแทนผู้บังคับบัญชาหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว โดยผู้เข้าร่วมจะต้องมีความเข้าใจในการจัดทำกลยุทธ์เป็นการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วยหน่วยงานจากกองกำลังบูรพา จำนวน 1 คน กรมทหารพรานที่ 12 จำนวน 1 คน กรมทหารพรานที่ 13 จำนวน 1 คน ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 จำนวน 4 คน ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว จำนวน 1 คน ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว 2 คน ปกครองจังหวัดสระแก้ว จำนวน 1 คน และคณะผู้วิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน 4 คน รวมจำนวน 15 คน

ใช้เครื่องมือการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) 1) นำเสนอข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหาการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว ให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการรับทราบข้อมูล 2) ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมพิจารณาข้อมูลที่นำเสนอ 3) ดำเนินการวิเคราะห์ SWOT Analysis 4) ผู้เข้าร่วมประชุมนำผลที่ได้มาจัดทำ SWOT Matrix และสร้างกลยุทธ์ และ 5) คณะผู้วิจัยนำผลการประชุมเชิงปฏิบัติการมาสรุปผล

การวิเคราะห์โดยใช้ตาราง SWOT Analysis รวบรวมประเด็นสำคัญของข้อมูลจากผู้ร่วมสนทนาได้นำเสนอ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทำ SWOT Matrix ด้วยวิธีการพรรณนา

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำกลยุทธ์ที่ได้ ในขั้นตอนที่ 2 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานและนักวิชาการ ซึ่งได้แก่ พันเอกชายธัญญา วาจรัต ผู้บังคับการกรมทหารพรานที่ 13 พันตำรวจเอกสุบิน บุญเล็ก ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรวัฒนานคร และพันตรีธรรณกร ลังกาพันธ์ รองผู้บัญชาการทหารราบที่ 12 อาจารย์ ดร.รัฐชาติ ทัศนัย อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และ อาจารย์ ดร.ศักดิ์ชายนาคนก อาจารย์ประจำหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประเมินกลยุทธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) โดยติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิ 2) นำกลยุทธ์ที่ได้เสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ปรับแก้จากผู้ทรงคุณวุฒิและข้อเสนอแนะมาบรรยายเชิงพรรณนาและนำผลของการวิจัยส่งมอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กองกำลังบูรพา กรมทหารพรานที่ 12 กรมทหารพรานที่ 13 ตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้วและสำนักงานปกครองจังหวัดสระแก้ว เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผดึกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผดึกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า

เจ้าหน้าที่รัฐส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่ คือ ตำรวจ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ 15 ปีขึ้นไป

สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผดึกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24

2. เพื่อสร้างกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผดึกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย

ส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis และการจัดทำ SWOT Matrix จนกระทั่งกำหนดเป็นกลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมือง โดยผดึกฎหมาย ด่านจังหวัดสระแก้ว โดยข้อมูลส่วนนี้จะใช้ข้อมูลที่ได้จากส่วนที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับผู้เข้าร่วมประชุม (Workshop) เพื่อใช้ประกอบการจัดทำกลยุทธ์ซึ่งได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
1. มีอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 2. มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 3. มีการจัดสรรงบประมาณในการทำงานอย่างเพียงพอ 4. มีการบูรณาการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประเทศข้างเคียง ได้ประชุม RBC	1. ความรู้ผู้ปฏิบัติงานในด้านกฎหมายมีน้อย 2. ความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบน้อย 3. เปลี่ยนแปลงผู้บังคับบัญชาบ่อย งานไม่ต่อเนื่อง 4. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ 5. เจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน 6. ขั้นตอนการนำแรงงานเข้าสู่ระบบมีความยุ่งยาก 7. ความยุ่งยากของผู้ประกอบการในการนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Treat)
1. รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาโดยเข้มงวดนโยบาย มาตรการ 2. ความร่วมมือระหว่างรัฐมีผลต่อการป้องกัน 3. รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบแรงงาน 4. มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน	1. การขาดแคลนแรงงานในประเทศ 2. อัตราค่าจ้างในประเทศสูง 3. การเพิกเฉยของประชาชนและ ผู้ประกอบการ 4. ภูมิประเทศมีพื้นที่ติดกันเป็นแนวยาว 5. การเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน มีน้อย 6. ค่าใช้จ่ายในหนังสือเดินทางในประเทศกัมพูชา ราคาแพง 7. เกิดกระบวนการนำพาหลอกลวงชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย 8. บทลงโทษทางกฎหมายน้อยส่งผลต่อการลักลอบ

หลังจากที่ผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันวิเคราะห์ SWOT Analysis แล้วนั้น ขั้นตอนต่อไปจึงนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการจัดทำ SWOT Matrix เพื่อสร้างกลยุทธ์ในลำดับต่อไปและผลของการจัดทำ SWOT Matrix สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 วิเคราะห์กลยุทธ์ด้วย SWOT Matrix

<p>ปัจจัยภายใน</p> <p>ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็งขององค์กร (S)</p> <p>S1 มีอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน</p> <p>S2 มีข้อมูลข่าวสารเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน</p> <p>S3 มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ</p> <p>S4 มีการบูรณาการทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งประเทศข้างเคียงได้ประชุม RBC</p>	<p>จุดอ่อน (W)</p> <p>W1 ความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมายมีน้อย</p> <p>W2 ความรู้ผู้ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบน้อย</p> <p>W3 เปลี่ยนแปลงผู้บังคับบัญชาบ่อย งานไม่ต่อเนื่อง</p> <p>W4 อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ</p> <p>W5 เจ้าหน้าที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน</p> <p>W6 ขั้นตอนการนำแรงงานสู่ระบบมีความยุ่งยาก</p> <p>W7 ความยุ่งยากของผู้ประกอบการนำแรงงานเข้าระบบ</p>
<p>โอกาสขององค์กร (O)</p> <p>O1 รัฐให้ความสำคัญในการแก้ปัญหา โดยเข้มงวดนโยบายมาตรการ</p> <p>O2 ความร่วมมือระหว่างรัฐมีผลต่อการป้องกัน</p> <p>O3 รัฐบาลให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบแรงงาน</p> <p>O4 มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรุก SO</p> <p>S2 O4 กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบฐานข้อมูลบัตรควบคุมพิเศษทั้งขาเข้าและขาออก - พัฒนาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน <p>S4 O2 กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเฝ้าระวังแนวชายแดนระหว่างประเทศร่วมกัน - การให้รางวัลนำจับทั้งหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศที่สามารถจับกุมได้ - พัฒนาสื่อให้ความรู้การทำงานในประเทศไทยให้ชาวกัมพูชาผ่านสื่อ TV ในกัมพูชา - ความร่วมมือระหว่างประเทศจัด One Stop Service พิสูจน์สัญชาติ 	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO</p> <p>W1, W2 O4 กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ด้านกฎหมาย - พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงาน - สร้างชุดองค์ความรู้ด้านการป้องกันแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย Case study <p>W5 O1 กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ - จัดหาแหล่งงบประมาณภายในและภายนอกหน่วยงาน การให้รางวัลนำจับ <p>W6,8 O3 กลยุทธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำระบบ One Stop Service มาใช้ในการลดขั้นตอนการนำแรงงานเข้าสู่ระบบ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อจำกัดขององค์กร (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST	กลยุทธ์เชิงรับ WT
T1 การขาดแคลนแรงงานในประเทศ	S1, S3 T4 กลยุทธ์ - มวลชนสัมพันธ์สร้างสายข่าว	W4 T4 กลยุทธ์ - มวลชนสัมพันธ์สร้างร้วด้วยชุมชน
T2 อัตราค่าจ้างในประเทศสูง	S3 T3 กลยุทธ์ - สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อเกิดความตระหนักการใช้แรงงานต่างด้าว	W5 T8 กลยุทธ์ - ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิด
T3 การเพิกเฉยของประชาชนและผู้ประกอบการ	- สร้างสื่อในช่องทางการสื่อสารทุกชนิดเพิ่มความตระหนักเรื่องการใช้แรงงานต่างด้าว	
T4 ภูมิประเทศมีพื้นที่ติดกันเป็นแนวยาว	S4 T5 กลยุทธ์ - พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างประเทศ	
T5 การเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานมีน้อย	S4 T6, T7, T8 กลยุทธ์ - ความร่วมมือระหว่างประเทศลดค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือเดินทาง	
T6 ค่าใช้จ่ายในหนังสือเดินทางในประเทศกัมพูชาราคาแพง	- ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้นำพา	
T7 เกิดกระบวนการนำพาหลอกลวงชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย		
T8 บทลงโทษทางกฎหมายน้อยส่งผลกระทบต่อการค้า		

จากตาราง SWOT Matrix สามารถสรุปกลยุทธ์ที่ได้ดังนี้ กลยุทธ์เชิงรุก SO ประกอบด้วย 1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลบัตรควบคุมพิเศษทั้งขาเข้าและขาออก 2. พัฒนาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน 3. การเฝ้าระวังแนวชายแดนระหว่างประเทศร่วมกัน 4. การให้รางวัลนำจับทั้งหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศที่สามารถจับกุมได้ 5. พัฒนาสื่อให้ความรู้การทำงานในประเทศไทยให้ชาวกัมพูชาผ่านสื่อ TV ในกัมพูชา 6. ความร่วมมือระหว่างประเทศจัด One Stop Service พิสูจน์สัญชาติ กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST ประกอบด้วย 1. มวลชนสัมพันธ์สร้างสายข่าว 2. สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อเกิดความตระหนักการใช้แรงงานต่างด้าว 3. สร้างสื่อในช่องทางการสื่อสารทุกชนิดเพิ่มความตระหนักเรื่องการใช้แรงงานต่างด้าว 4. พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างประเทศ 5. ความร่วมมือระหว่างประเทศ

ลดค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือเดินทาง 6. ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้นำพากลยุทธ์เชิงแก้ไข WO ประกอบด้วย 1. พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ด้านกฎหมาย 2. พัฒนาคู่มือ การปฏิบัติงาน 3. สร้างชุดองค์ความรู้ด้านการป้องกันแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย Case study 4. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ 5. จัดหาแหล่งงบประมาณ ภายในและภายนอกหน่วยงาน การให้รางวัลนำจับ 6. นำระบบ One Stop Service มาใช้ในการลดขั้นตอนการนำแรงงานเข้าสู่ระบบกลยุทธ์เชิงรับ WT ประกอบด้วย 1. มวลชนสัมพันธ์สร้างรั้ว ด้วยชุมชน 2. ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิด

สำหรับข้อมูลในส่วนที่ 3 เป็นการนำกลยุทธ์ที่ได้ ในขั้นตอนที่ 2 เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 5 คน ประเมินและตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์ก่อนเสนอหน่วยงาน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมิน กลยุทธ์ก่อนนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน นั้นจาก จำนวน 20 กลยุทธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จำนวน 18 กลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ไม่แน่ใจว่าจะนำไปใช้ได้มี จำนวน 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์เชิงป้องกัน ST 1) ความร่วมมือ ระหว่างประเทศลดค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือเดินทาง 2) จัดหาแหล่งงบประมาณภายใน และภายนอกหน่วยงาน ในการให้รางวัลนำจับ ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคือ อาจเป็นช่องทาง ให้เจ้าหน้าที่ทุจริต และมีข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิคือ 1) ควรเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้นำพา และผู้กระทำความผิด 2) กลยุทธ์ต่างๆ เน้นที่ภาครัฐมากเกินไป ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตแนว ชายแดน หรือชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามากขึ้นนี้เพราะมาตรการ ทางภาครัฐฝ่ายเดียวอาจแก้ปัญหาไม่ครอบคลุม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชา เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเศรษฐกิจ อยู่ใน ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ($\bar{X} = 3.81$, S.D = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศ พบว่า ด้านเศรษฐกิจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 ($\bar{X} = 3.81$, S.D = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศไทยที่สูงกว่าประเทศกัมพูชาส่งผล ต่อการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานชาวกัมพูชา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98

($\bar{x} = 3.98$, S.D = 0.80) รองลงมาคือ ด้านความสะดวกสบายในประเทศไทยส่งผลต่อการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานชาวกัมพูชา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ($\bar{x} = 3.83$, S.D = 0.85) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนะโชติ สมรรถไท (2558) เรื่องการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานชาวกัมพูชา พบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีภาวะจำเป็นเนื่องจากยากจน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานชาวกัมพูชาเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยคือ ต้องการค่าจ้างเพื่อให้พ้นจากสภาวะยากจน

ด้านการปฏิบัติการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ($\bar{x} = 3.67$, S.D = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหน่วยงานมีการตั้งจุดสกัดตามจุดต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ($\bar{x} = 3.75$, S.D = 0.88) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของลือชัย วงษ์ทอง (2555) เรื่อง การนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติ ในพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตาก พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติมีปัญหาหลักๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ คือ บุคลากรเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ปัญหาอุปกรณ์เครื่องมือและขาดการประสานงานการร่วมมืออย่างจริงจัง

การสร้างกลยุทธ์การป้องกันในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชาเข้าเมืองผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยสามารถสร้างกลยุทธ์ได้ดังนี้ กลยุทธ์เชิงรุก ได้แก่ 1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลบัตรควบคุมพิเศษทั้งขาเข้าและขาออก 2) พัฒนาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน 3) การเฝ้าระวังแนวชายแดนระหว่างประเทศร่วมกัน 4) การให้รางวัลนำจับทั้งหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศที่สามารถจับกุมได้ 5) ความร่วมมือระหว่างประเทศจัด One Stop Service พิสูจน์สัญชาติ กลยุทธ์เชิงป้องกัน ได้แก่ 1) มวลชนสัมพันธ์สร้างสายข่าว 2) สร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการเพื่อเกิดความตระหนักรู้ใช้แรงงานต่างด้าว 3) สร้างสื่อในช่องทางการสื่อสารทุกชนิดเพิ่มความตระหนักเรื่องการใช้แรงงานต่างด้าว 4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลระหว่างประเทศ 5) ความร่วมมือระหว่างประเทศลดค่าธรรมเนียมในการทำหนังสือเดินทาง 6) ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้นำพา กลยุทธ์เชิงแก้ไข ได้แก่ 1) พัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ด้านกฎหมาย 2) พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงาน 3) สร้างชุดองค์ความรู้ด้านการป้องกันแรงงานเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย Case study 4) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ 5) นำระบบ One Stop Service

มาใช้ในการลดขั้นตอนการนำแรงงานเข้าสู่ระบบกลยุทธ์เชิงรับ ได้แก่ 1) มวลชนสัมพันธ์สร้างริ้วด้วยชุมชน 2) ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตตรา ธิมาดำ และบงกชมาศ เอกเอี่ยม (2554) เรื่อง แนวคิดและแนวทางการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ : บทบาทภาครัฐ และประชาสังคม ในระดับท้องถิ่นกับการบริหารจัดการอย่างเป็นธรรม พบว่า รัฐไทยเริ่มมีการบูรณาการนโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติกับการบริหารจัดการมากขึ้น โดยอาศัยแนวทางการหาทางออกร่วมกับภาครัฐ ภูมิภาคอาเซียน โดยตระหนักถึงความมีมนุษยธรรมมากยิ่งขึ้น โดยวิธีการบูรณาการอย่างหนึ่งคือ การพัฒนาวัฒนธรรมจากการเข้ามาอาศัยอยู่ของแรงงานข้ามชาติพม่าเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่นไทย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกานต์มณี ไวยครุฑ (2557) เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชา ในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว พบว่า ด้านนโยบายและการจัดการภาครัฐ ควรมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป เช่น กฎหมายข้อจำกัดเรื่องอาชีพของคนต่างด้าว ควรลดขั้นตอนในการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย โดยเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้สามารถแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าวไปให้ทางการของประเทศนั้นๆ ได้โดยตรง ไม่ต้องแจ้งผ่านกระทรวงแรงงานตามบันทึกความเข้าใจและสอดคล้องกับผลการวิจัยของรวิ ชื่นชม (2559) เรื่อง ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของภาครัฐเพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 พบว่า ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทยของภาครัฐ ได้แก่ 1) รัฐกำหนดให้มีมาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าวโดยให้ผู้ประกอบการ นายจ้าง ที่ประกอบกิจการบนบกและทางทะเลจัดเตรียมรายชื่อลูกจ้างในสังกัดให้ครบถ้วนเพื่อพร้อมรับการตรวจจากเจ้าหน้าที่ที่มีมาตรการหรือกระบวนการ และการปรับปรุงกฎหมาย ตลอดจนระเบียบต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 2) ภาครัฐต้องมีมาตรการหรือกระบวนการและการปรับปรุงกฎหมาย ตลอดจนระเบียบต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ 3) ภาครัฐต้องมีมาตรการให้นายจ้าง ฯลฯ ที่มีลูกจ้างทำงานเป็นแรงงานต่างด้าว ทำความเข้าใจกับลูกจ้างและคนต่างด้าวที่ทำงานด้วยและให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมทั้งระบบ 4) ภาครัฐต้องให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเร่งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ปรามปรามผู้กระทำผิดด้านการค้ามนุษย์ 5) เจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดละเลยหน้าที่

หรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์เป็นต้นจะต้องถูกดำเนินคดีการทางวิจัยและทางอาญาทันที 6) ภาครัฐของไทยต้องดำเนินการด้านการลักลอบค้าคนต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวให้สอดคล้องและร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประชาคมโลก 7) การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวในการลักลอบเข้ามาทำงานให้จัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One stop service) ในทุกจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวและจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว 8) ให้กองกำลังป้องกันชายแดนกองทัพบกและกองทัพเรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมการผ่านเข้าออกประเทศตามแนวชายแดนอย่างเข้มงวดและให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด

การเสนอแนวทางการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ชาวกัมพูชาเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านจังหวัดสระแก้ว พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินกลยุทธ์ ด้านแนวทางการป้องกัน คือ ปรับปรุงกฎหมายเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้นำเข้าสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิลาศ เสาวภา (2551) เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า ด้านการปราบปราม จับกุม ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองเพิ่มมาตรการลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวให้เกิดความเกรงกลัว เพิ่มมาตรการลงโทษนายหน้าและผู้นำพาแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าลักลอบเข้ามาทำงานให้เกิดความเกรงกลัว และสอดคล้องกับการดำเนินงานของรัฐบาลที่ทำการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวและกฎหมายว่าด้วยการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ โดยออกเป็นพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. การปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแรงงานต่างด้าวให้มีความสอดคล้องกับสังคมของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ความเป็นโลกาภิวัตน์ การมีประชาคมอาเซียน และข้อตกลงระหว่างประเทศในเชิงความร่วมมือ โดยการออกกฎหมายจะต้องเอื้ออำนวยต่อการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรที่จะมีหน่วยงานเฉพาะที่มีภารกิจว่าด้วยเรื่องแรงงานต่างด้าว สามารถขับเคลื่อนบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น อาจจะมีการจัดตั้งหน่วยงานระดับกรมขึ้นมา ซึ่งจะทำให้การบริหารงานแรงงานต่างด้าวของประเทศมีเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการ

ควรมีการต่อยอดงานวิจัย ในเรื่องของการประเมินผลการดำเนินงานด้านแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รายการอ้างอิง

- กานต์มณี ไวยครุฑ. (2557). แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวชาวกัมพูชา ในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 11(53).
- ชนะโชติ สมรรถโท. (2558). การหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานชาวกัมพูชา. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิลาศ เสาวภา. (2551). แนวทางพัฒนาการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอดจังหวัดตาก. สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ทศวัฒน์ บุญญวัฒน์ และคณะ. (2551). การหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานพม่าผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดตาก. ตาก: ด้านตรวจคนเข้าเมืองตาก สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง.
- รวี ชื่นชม. (2559). ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของภาคีรัฐเพื่อรองรับการ เปิดเสรี ประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2015. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 6(1).
- ลือชัย วงษ์ทอง. (2555). การนำนโยบายแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าไปปฏิบัติในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. *ดุสิตบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- สายสุนีย์ คำสิงห์. (2558). รายงานคดีความตามพระราชบัญญัติ ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว. *ชลบุรี: ตำรวจภูธรภาค 2*.
- สุพัตตรา ธิมาคำ และบงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2554). *แนวคิดและแนวทางการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ : บทบาทภาครัฐ และประชาสังคม ในระดับท้องถิ่นกับการบริหารจัดการอย่างเป็นธรรม*. วิทยาลัยบริหารศาสตร์, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (ม.ป.ป.). วันที่ค้นข้อมูล 1 มิถุนายน 2559, จาก <http://wp.doe.go.th/wp/images/book/book%20combododia.pdf>
- อนิวัช แก้วจำนงค์. (2551). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. สงขลา: บริษัทนำศิลป์โฆษณาจำกัด.
- เอกชัย บุญยาทิษฐาน. (2553). *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

CHAPTER 3

- Kaplan, R. S. & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Boston: Harvard Business School press.
- Miller, A. (1998). *Strategic Management* (3th ed.). Boston: Irwin McGraw – Hill.
- Pearce, J. A. & Robinson, R. B. (2009). *Strategic Management : Formulation, Implementation and Control* (11th ed.). New York: McGraw – Hill.
- Thompson, A. A. & Strickland III, A. J. (1999). *Strategic Management : Concepts and Case* (11th ed.). Boston: McGraw – Hill, Inc.
- Wheelen, T. L. & Hunger, J. D. (2008). *Strategic Management and Business Policy* (11th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice–Hall, Inc.
-